

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ФАКУЛТАТИВНУ НАСТАВУ: ДОМАЋИНСТВО 2

РАЗРЕД: **ЧЕТВРТИ, ПЕТИ, ШЕСТИ**
ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: **30**

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

- Развијање и усавршавање моторичких способности и вјештина укључујући јачање координације покрета, то јест fine и грубе моторике;
- Стицање практичних и креативних вјештина;
- Развијање љубави према предметима ручне израде;
- Оспособљавање за израду разних ручних радова;
- Развијање одговорности, самопоуздања као и квалитета сарадње кроз групни и индивидуални рад;
- Развијање естетско-умјетничких способности кроз стварање разноликих идеја.

Теме	Оквирни број часова
Тема 1: Кројење и шивање	6
Тема 2: Вез	8
Тема 3: Плетење (штрикање)	12
Тема 4: Кукичање (хеклање)	4

Исходи учења	Садржаји програма/појмови	Примјена наученог
Тема 1: Кројење и шивање (6 часова)		
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • именује и разликује основне материјале потребне за кројење и шивање (игле, конци, метар, маказе, платно... • објасни важност познавања ручног шивања за бригу о себи; • увуче конац у иглу и правилно направи чвор; • пришије унутрашњу и/или вањску апликацију (закрпу) на одјећи; • пришије различите врсте дугмади; • пресвуче дугме жељеним дезеном (једноставан 	<ul style="list-style-type: none"> • Материјали за шивање (врсте прибора и платна). • Ручно шивање (основне радње). • Пришивање унутрашњих и вањских апликација (закрпа) и дугмади. • Пресвлачење дугмади (једноставн и модели). • Украсни јастучићи и јастучићи за игле 	<ul style="list-style-type: none"> • Приликом препознавања и набавке материјала за кројење и шивење у трговинама. • При изради плишаних лутки на часовима ликовне културе. • Развијању интересовања за одређена занимања (трговац, кројач...)

<p>модел);</p> <ul style="list-style-type: none"> • направи/изради и напуни украсне јастучиће и јастучиће за игле (кроји и шије једноставне креације). 	<p>(кројење и шивање једноставнијих креација).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Правилно кориштење прибора за шивење и само шивења у свакодневном животу. • Ликовна култура • Математика • Васпитни рад у одјељењској заједници
--	--	--

Тема 2: Вез (8 часова)

<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • препозна различите врсте народног веза; • објасни значај народног веза за културну баштину једног народа; • наведе материјал и прибор потребан за израду веза; • уочи сличности и разлике између веза гоблена и унакрсног веза на платну; • везе мање облике на гоблену; • кориштењем унакрсног веза изведе једноставне облике на платну, према исцртаној шеми. 	<ul style="list-style-type: none"> • Материјали и прибор за вез. • Врсте народног веза (Змијански вез). • Врсте веза и основне технике веза. • Унакрсни вез на платну и гобленски вез (једноставни модели веза-гоблени, унакрсни вез). 	<ul style="list-style-type: none"> • Очување националног наслеђа и његово његовање. • Примјена знања у традиционалном његовању народног веза. • Препознавање и набавка материјала за израду гоблена и народног веза. • Развијање интересовања за занимање кројача и израду уникатних одјевних предмета. • Ликовна култура • Музичка култура • Природа и друштво • Васпитни рад у одјељењској заједници
---	--	--

Тема 3: Плетење/штрикање (12 часова)

<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • објасни значај штрикања/плетења за развој маште и креативности; 	<ul style="list-style-type: none"> • Материјали и прибор за плетење (Врсте игала и 	<ul style="list-style-type: none"> • Приликом препознавања и разликовања врста
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • разликује врсте игала према начину плетења (равне игле, игле са два врха, кружне), према материјалу од кога су направљене (алуминијске, пластичне, дрвене), према дебљини...; • разликује вуницу од природног и вуницу од вјештачког материјала; • разумије и примијени упутство дато на етикети вунице за плетење; • разликује прави и обрнути бод у плетењу; • правилно наметне очице за почетак плетења; • плетењем/штрикањем изради шал или огртач за лутку користећи прави и обрнути бод. 	<p>вунице).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основни бодови у плетењу (наметање очица за почетак плетења). • Прави, обрнути и дупли бод у плетењу (израда једноставних креација -„Шал за лутку“). 	<p>игала и вунице.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Развијање интересовања за занимање трговца који се бави позамантеријом. • Развијање интересовања за израду плетених одјевних предмета. • Кориштење стечених вјештина за плетење, при изради једноставних креација (шал, капе, знојница, али и огртач, џемпер...) • Ликовна култура • Васпитни рад у одјељењској заједници
---	---	--

Тема 4: Кукичање/хеклање (4 часа)

<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наведе и разликује материјал и прибор потребан за кукичање (игле, конци, вуница...); • разумије да кукичање може имати примјену у плетењу, те да то и примијени (завршавање плетеног/штриканог рада); • изради ланчић за почетак кукичања; • изради неколико редова ниских стубића. 	<ul style="list-style-type: none"> • Материјал и прибор за кукичање. • Основни елементи кукичања (почетни ланчић и ниски стубићи). 	<ul style="list-style-type: none"> • Кориштење вјештина израде ланчића и ниских стубића при плетењу. • Препознавању и набавци материјала за кукичање/хеклање. • Стечена знања кукичања користи за израду миљеа на часовима ликовне културе, али и у свакодневном животу.
---	--	---

УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА:

Програм факултативне наставе **Домаћинство 2** намијењен је ученицима друге тријаде тј. четвртог, петог и шестог разреда. Овакав приступ омогућава да у групи ученика који похађају факултативну наставу Домаћинство 2 буду ученици различитих разреда, што може дати квалитативни допринос реализацији програма.

Ученици похађају факултативну наставу у складу са својим интересовањима, што значи да су претходно упознати са садржајем програма и начином реализације, те да су се добровољно определијелили за његово изучавање.

Програм факултативне наставе Домаћинство 2 развијен је за 30 часова годишње, а реализује се, у принципу, један наставни час седмично. У складу са захтјевима одређених исхода учења и садржаја програма, динамика реализације факултативне наставе може да буде и другачија, нпр. више часова у једној седмици (нпр. приликом посјета радионицама домаће радиности... истраживања... посјета трговинама са материјалима и прибором за шивење и плетење ...). Наведено указује на могућност да се одређени часови организују и ван простора школе.

Предложени фонд часова за реализацију програмских садржаја и остваривање исхода учења, наставник може кориговати у складу са потребама и интересовањима ученика, те у складу са условима и могућностима школе. Наставник има слободу да изврши прерасподјелу фонда часова за поједине наставне теме.

С обзиром да се домаћинство може изучавати двије школске године, кроз факултативне програме Домаћинство 1 и Домаћинство 2, ученик који жели похађати факултативну наставу домаћинства, преузима одговорност њеног континуираног похађања за сваку школску годину појединачно. То би значило да ученик није у обавези да изучава оба програма домаћинства уколико то није у складу са његовим интересовањима, нити је изучавање програма Домаћинство 1 предуслов за изучавање програма Домаћинство 2.

С друге стране, наставник има одговорност да факултативну наставу организује на интересантан и занимљив начин, прилагођен узрасту ученика друге тријаде, али и ученика појединачно, како ученици који су на почетку исказали интерес за наведене садржај, не би изгубили интересовање током реализације програма.

Наставни програм Домаћинство 2 обухвата четири теме, које су конципиране на начин да их може реализовати наставник разредне наставе или наставник предметне наставе (биологија, хемија) који има афинитет и изражено интересовање, али и развијене вјештине, знања и способности потребне за успјешну реализацију предвиђених програмских садржаја факултативне наставе за ученике друге тријаде.

Неовисно о томе што је ученицима програм оквирно познат и што имају одређена очекивања због којих су се и определијелили да га изучавају, током првих наставних часова за сваку тему, ученике упознати са садржајима теме, као и исходима учења тј. која знања ће стећи и којим вјештинама ће овладати захваљујући факултативној настави Домаћинство 2. Посебно интересантно за ученике може бити презентовање и разговор о томе за шта све могу користити и у којим ситуацијама могу примјењивати научено. Прије реализације одређене теме, као вид мотивације ученицима показати неке урађене моделе шивења, плетења, веза или кукичања, те их упознати са одговарајућим материјалима потребним за рад. Остварење исхода учења дефинисаних у програму факултативне наставе Домаћинство 2 треба бити искључиво у складу са способностима и могућностима појединачног ученика, уз разумијевање и уважавање чињенице да ученици не морају овладати одређеним вјештинама за сваку од тема.

Тему *Кројење и шивање* могуће је повезати са ликовном културом (нпр. тако што ће ученици дугмиће пресвући жељеним дезеном и укомпоновати у свој ликовни рад колажа и асамблажа), али и потребама савременог времена у којем ученици живе.

Приликом реализације теме *Вез* могућа је (али не и неопходна) комбинација цртања и веза. Ученици могу жељене мотиве исцртати на платну, а затим их извести концем. Ти мотиви треба да буду једноставни за израду (квадратићи, ромбови, кругови...). Препорука је да се користи игла са затупљеним врхом.

Тема *Плетење/штрикање* и *Кукичање/хеклањ* су сродне и уводни час за њих може бити заједнички. Наговијестити ученицима да није планирано да се кукичање ради и учи опширно, него као начин примјене у плетењу/штрикању, те је и предвиђени број часова знатно мањи. Међутим, уколико се покаже да ученици показују посебно интересовање баш за кукичање, омјер часова може да буде другачији. У ситуацији у којој и појединачни ученик/ци желе више да се посвете кукичању, треба му/им то омогућити.

Постојећи учioniчки и школски простор се може адекватно користити као простор за рад и реализацију свих програмских садржаја, али треба наћи начин и да се одређени часови, сходно тематици којој су посвећени, реализују и ван школе.